

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข

ว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน
ที่ได้ขึ้นทะเบียนที่ดิน ซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดของสมุนไพรหรือที่ดินที่จะใช้ปลูกสมุนไพร

พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือ
หรือได้รับการสนับสนุนแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ได้ขึ้นทะเบียนที่ดิน ซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดของ
สมุนไพรหรือที่ดินที่จะใช้ปลูกสมุนไพร ตามมาตรา ๖๕ แห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริม
ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง
และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกระเบียบไว้
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือ
หรือการสนับสนุนแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ได้ขึ้นทะเบียนที่ดิน ซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดของสมุนไพร
หรือที่ดินที่จะใช้ปลูกสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

“คำขอ” หมายความว่า คำขอรับความช่วยเหลือหรือขอรับการสนับสนุนสำหรับที่ดินที่ได้
ขึ้นทะเบียน

“ผู้ขอ” หมายความว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียน
ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

“ใบสำคัญการขึ้นทะเบียน” หมายความว่า หนังสือสำคัญการขึ้นทะเบียนที่ดินที่เป็นถิ่นกำเนิด
ของสมุนไพร หรือหนังสือสำคัญการขึ้นทะเบียนที่ดินที่จะใช้ปลูกสมุนไพร

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนภูมิปัญญา
การแพทย์แผนไทย

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ข้อ ๔ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ได้ขึ้นทะเบียน ซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดของสมุนไพร
หรือที่ดินที่จะใช้ปลูกสมุนไพร มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับการสนับสนุน ดังต่อไปนี้

(๑) การฝึกอบรมหรือการถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประโยชน์ และเป็นไปตามความต้องการ
ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน

- (๒) การเตรียมดิน การเพาะปลูก การผลิต แปรรูปหรือขยายพันธุ์พืชสมุนไพร
- (๓) การอนุรักษ์สมุนไพรและการใช้ประโยชน์สมุนไพรอย่างยั่งยืน
- (๔) การให้คำแนะนำชนิดของสมุนไพรที่ส่งเสริมให้ปลูกเป็นวัตถุดิบเพื่อเพียงพอับความต้องการของตลาด
- (๕) การสนับสนุนการวิจัยวิธีการขยายพันธุ์ การเพาะปลูก และการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม เพื่อให้วัตถุดิบสมุนไพรที่ได้ที่มีคุณภาพดี
- (๖) การสนับสนุนสายพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ และศักยภาพทางพาณิชย์ เพื่อให้ได้ผลผลิตตามความต้องการของตลาด
- (๗) การส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูกอย่างง่ายในระดับชุมชน
- (๘) การสนับสนุนเกษตรกร หรือผู้ประกอบการในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการผลิตแบบดั้งเดิมมาเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่
- (๙) การสนับสนุนตรวจรับรองมาตรฐานการปลูกและการเก็บเกี่ยวตามแนวทางสากล เพื่อสร้างมูลค่าให้กับผลผลิตที่ได้
- (๑๐) การจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรเพื่อการบริหารจัดการ และจัดทำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพรที่มีศักยภาพสูงในเชิงพาณิชย์
- (๑๑) การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพรและการปลูกทดแทนพืชสมุนไพร โดยส่งเสริมเครือข่ายชุมชน
- (๑๒) การจัดหาปัจจัยการผลิตจะต้องเป็นปัจจัยการผลิตเพื่อการผลิตผลิตผลเกษตรกรรมจากสมุนไพร
- (๑๓) การศึกษาวิจัยการปลูก การพัฒนาการผลิต การแปรรูป หรือการตลาดซึ่งผลิตผลเกษตรกรรมหรือผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร
- (๑๔) การประกอบกิจการ การตลาด รวมทั้งการส่งเสริมความร่วมมือกับภาคธุรกิจ หรือภาคอุตสาหกรรม
- (๑๕) การให้คำปรึกษา การให้ความช่วยเหลือ หรือการดำเนินการอื่นใดที่เป็นการส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานตามระเบียบนี้
- (๑๖) การสนับสนุนเงินให้เปล่า เพื่อลงทุนในการผลิต การเก็บรักษา หรือจำหน่ายผลิตผลสมุนไพร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ว่าด้วยการบริหาร การจัดหาผลประโยชน์ และการใช้จ่ายเงินกองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

ข้อ ๕ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดชนิดของสมุนไพรมุ่งจะให้ความช่วยเหลือหรือได้รับการสนับสนุน ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสมุนไพรมุ่งค่าต่อการศึกษาหรือวิจัย หรือมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ หรืออาจจะสูญพันธุ์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔ แห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

(๒) เป็นสมุนไพรมุ่งควบคุม ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๕ แห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

(๓) สมุนไพรซึ่งมีลักษณะหรือประโยชน์อย่างอื่น

ข้อ ๖ การให้ความช่วยเหลือหรือการสนับสนุน นอกจากที่กำหนดในข้อ ๕ แล้ว ให้อธิบดีหรือคณะอนุกรรมการบริหาร แล้วแต่กรณี โดยพิจารณาหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ประกอบด้วย

(๑) คุณค่า และประโยชน์ของสมุนไพรมุ่ง และถิ่นกำเนิดที่จะเกิดขึ้น

(๒) ชนิด สายพันธุ์ และระยะเวลาในการดำเนินการ

(๓) ความจำเป็น และความเหมาะสมของการให้ความช่วยเหลือหรือการสนับสนุน

(๔) ความต้องการทางการใช้ยาแผนไทย หรือสมุนไพรมุ่งทางการแพทย์แผนไทย และการสาธารณสุข

(๕) คุณค่าและความสำคัญต่อประเทศ

(๖) ประโยชน์และความคุ้มค่าที่จะได้รับ

ข้อ ๗ การยื่นคำขอให้เป็นไปตามแบบคำขอที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) วัตถุประสงค์ที่ขอรับความช่วยเหลือหรือขอรับการสนับสนุน

(๒) ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่และสมุนไพรมุ่งที่มีอยู่ในที่ดิน

(๓) ผังการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และการจัดการสมุนไพรมุ่งในพื้นที่

(๔) รายละเอียดโครงการ หรือแผนงานที่ขอรับความช่วยเหลือหรือขอรับการสนับสนุน

(๕) ข้อเสนอในการขอรับความช่วยเหลือหรือขอรับการสนับสนุนเกี่ยวกับสมุนไพรมุ่ง และถิ่นกำเนิด

ของสมุนไพรมุ่งในด้านต่าง ๆ

(๖) เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

ข้อ ๘ การยื่นคำขอ ให้ยื่น ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่ง ดังนี้

(๑) ที่ดินตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

(๒) ที่ดินตั้งอยู่ในจังหวัดอื่น ให้ยื่น ณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

ข้อ ๙ เมื่อได้รับคำขอ ให้อธิบดีดำเนินการ ดังนี้

(๑) คำขอรับความช่วยเหลือหรือขอรับการสนับสนุนการจัดสรรเงินจากกองทุนให้นำเสนอคณะอนุกรรมการบริหารเพื่อพิจารณา

(๒) คำขอรับความช่วยเหลือหรือขอรับการสนับสนุนด้านอื่น ให้อธิบดีพิจารณา

การยื่นคำขอในต่างจังหวัด ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดจัดส่งคำขอตามวรรคหนึ่ง ไปยังอธิบดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำขอเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๐ กรณีอธิบดี หรือคณะอนุกรรมการบริหาร แล้วแต่กรณี เห็นว่าจำเป็นจะต้อง ให้จัดส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติม ให้อธิบดีมีหนังสือทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับแจ้งให้ ผู้ขอดำเนินการส่งเอกสารหรือหลักฐานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้ง หากผู้ขอ ไม่ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าละทิ้งคำขอ

ข้อ ๑๑ เมื่ออธิบดี หรือคณะอนุกรรมการบริหาร แล้วแต่กรณี พิจารณาให้ความช่วยเหลือ หรือให้การสนับสนุน ให้อธิบดีมีหนังสือทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ เพื่อแจ้งผลการพิจารณา ให้ผู้ขอทราบ พร้อมให้ความช่วยเหลือหรือให้การสนับสนุน ตามคำขอ หรือตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด

กรณีอธิบดี หรือคณะอนุกรรมการบริหาร แล้วแต่กรณี พิจารณาไม่สมควรให้ความช่วยเหลือ หรือให้การสนับสนุน ให้อธิบดีมีหนังสือโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับแจ้งผลการพิจารณาไปยัง ผู้ขอทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันพิจารณาเรื่องดังกล่าวเสร็จ

ข้อ ๑๒ ผู้ได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับการสนับสนุน จะต้อง

(๑) ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และตามที่ได้ได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับการสนับสนุน

(๒) ไม่เปลี่ยนแปลงเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ได้ขึ้นทะเบียนที่ดินในระหว่างดำเนินการ ตามที่ได้ได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับการสนับสนุน เว้นแต่เป็นกรณีผู้ขอขึ้นทะเบียนเสียชีวิต ให้ดำเนินการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งออกตามความในมาตรา ๖๔

(๓) รายงานผลการดำเนินการต่ออธิบดี หรือเพื่ออธิบดีรายงานต่อคณะอนุกรรมการบริหาร

(๔) ให้ความร่วมมือในการติดตาม ประเมินผล หรือการดำเนินการใด ๆ ของอธิบดี หรือ คณะอนุกรรมการบริหาร หรือผู้ซึ่งอธิบดี หรือคณะอนุกรรมการบริหารมอบหมายแล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๓ กรณีที่ผู้ได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับการสนับสนุนมีความจำเป็นต้องปรับปรุงหรือ เปลี่ยนแปลงรายละเอียดการดำเนินงานตามที่ได้ได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับการสนับสนุนให้จัดทำ รายละเอียดแจ้งอธิบดี หรือคณะอนุกรรมการบริหารให้ความเห็นชอบก่อน จึงจะดำเนินการได้

ในกรณีที่ได้รับความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนการจัดสรรเงินจากกองทุนซึ่งมีความจำเป็นเร่งด่วน และไม่สามารถดำเนินการเสนอต่อคณะอนุกรรมการบริหารตามวรรคหนึ่งได้ ซึ่งหากปล่อยเนิ่นช้าไป จะทำให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินการที่ได้ได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับการสนับสนุนให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้นำเสนอต่อคณะอนุกรรมการบริหารโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่ผู้ได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับการสนับสนุนไม่ปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรืออธิบดี หรือคณะอนุกรรมการบริหาร แล้วแต่กรณี เห็นว่าการให้ความช่วยเหลือหรือการสนับสนุน ไม่สามารถดำเนินงานได้ ให้อธิบดีหรือคณะอนุกรรมการบริหาร แล้วแต่กรณี มีอำนาจระงับ การให้ความช่วยเหลือหรือ การสนับสนุน และมีอำนาจดำเนินการอื่นใดได้ตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๕ ให้อธิบดีรวบรวมการให้ความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนตามระเบียบนี้ รายงานผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง

ข้อ ๑๖ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รักษาการ และมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดการปฏิบัติตามระเบียบนี้ และคำวินิจฉัยให้เป็นที่สิ้นสุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ปิยะสกล สกลสัตยาทร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข